

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 163

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2007

Mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt u hierbij het verslag aangeboden van de Raad voor Concurrentievermogen van 25 juni 2007. Nederland werd tijdens deze Raad vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken.

Tijdens de Raad werd een politiek akkoord bereikt over de modernisering van het communautair douanewetboek, een gemeenschappelijke aanpak vastgesteld over het Europees Instituut voor Technologie, werden raadsconclusies aangenomen over de ontwikkeling van een handvest voor het beheer van intellectueel eigendom als ook over het verbeteren van de synergie tussen de Structuurfondsen en het Zevende Kaderprogramma. Over het groenboek over de Europese onderzoeksruimte vond een gedachtewisseling plaats. Het grootste deel van de Raad werd gewijd aan het voorstel tot oprichting van het Europees Instituut voor Technologie. De overige agendaonderwerpen passeerden zonder veel discussie de revue. Een uitgebreid verslag vindt u in de bijlage bij deze brief.

De eerstvolgende Raad voor Concurrentievermogen vindt plaats onder Portugees voorzitterschap op 19–21 juli in Lissabon en is informeel van karakter.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

Modernisering communautair douanewetboek

Politiek Akkoord

De Raad bereikte een politiek akkoord over de modernisering van het communautaire douanewetboek. Omdat de lidstaten (Malta uitgezonderd) tijdens de onderhandelingen kort voorafgaand aan de Raad reeds tot overeenstemming waren gekomen, is dit agendapunt uiteindelijk als een zogenaamd A-punt (hamerstuk) de Raad gepasseerd. Het voorzitterschap benadrukte het belang van het politieke akkoord in het licht van de vereenvoudiging van douaneregeling, -procedures en formaliteiten ten gunste van zowel de douaneautoriteiten als het bedrijfsleven. Besluitvorming vond plaats op basis van gekwalificeerde meerderheid. Malta stemde uiteindelijk tegen het voorstel. Nederland legde als enige lidstaat een mondelinge verklaring af.

Nederland sprak tijdens haar interventie dank uit voor de inzet en compromisbereidheid van het voorzitterschap, de Commissie en de lidstaten. De modernisering van het communautaire douanewetboek is van groot belang in het licht van de Lissabonagenda. Met deze modernisering kunnen administratieve lasten worden gereduceerd. Met name de voorstellen ten aanzien van de gecentraliseerde vrijmaking, mede op voorstel van Nederland, en self-assessment, geheel op voorstel van Nederland, zullen bijdragen aan verbeteringen voor douaneautoriteiten en het bedrijfsleven. Gecentraliseerde vrijmaking betekent dat het voor bedrijven die aan bepaalde criteria voldoen, mogelijk wordt om al hun douaneaangiften op één centrale plek in te dienen ongeacht waar de goederen in het vrije verkeer worden gebracht. Self-assessment houdt in dat bedrijven, die aan bepaalde eisen voldoen, in beginsel zelf in de gaten houden dat zij voldoen aan hun verplichtingen in het kader van de douane.

Daarnaast gaf Nederland aan dat de omzetbelasting, de statistieken en de verdeling van de perceptiekosten punten van aandacht blijven voor de toekomst. Dit is vastgelegd in een Raadsverklaring bij het politieke akkoord. Daarnaast is het van het grootste belang dat in de uitvoeringsbepalingen bij het gemoderniseerde douanewetboek met name de vereenvoudigde douaneprocedures op een goede wijze worden uitgewerkt. Nederland gaf aan zich hierbij actief te zullen opstellen. Nederland sprak uit er bij de Europese Commissie op te blijven aandringen dat hierbij afstemming tussen de verschillende diensten van de Commissie plaatsvindt, zodat bij de modernisering van de Europese douaneregels ook de relatie met voorschriften en procedures op het gebied van onder meer landbouw, gezondheid en voedselveiligheid in het oog worden gehouden.

Europees Instituut voor Technologie

Gemeenschappelijke aanpak

De Raad kon na een uitgebreide discussie instemmen met de gemeenschappelijke aanpak over het Europees Instituut voor Technologie (EIT). Alle lidstaten konden zich uiteindelijk vinden in het voorliggende compromisvoorstel waarin het EIT veranderd is van een fysiek instituut in een netwerkorganisatie en in een eerste fase van start zal gaan in een sterk afgeslankte vorm. In 2012 zal vervolgens worden besloten over de voortzetting van het EIT. Vlak voorafgaand aan de Raad tekende zich de laatste openstaande punten af. Over deze punten is het volgende

besloten: (1) Het aantal Kennis en Innovatie Gemeenschappen (KIG's) in de eerste fase wordt op «twee tot drie» gesteld. (2) Als mogelijke thema's voor de KIG's worden «onder andere klimaatverandering en duurzame energie» genoemd, zodat andere thema's hierdoor niet worden uitgesloten. (3) De begroting wordt vastgesteld op «308,7 miljoen euro». (4) Officiële documenten en publicaties van het EIT zullen vertaald worden in alle officiële talen van de Gemeenschap. De financiering (dekking) van de begroting van 308,7 miljoen euro is nog niet gevonden. Daarover overleggen de Raad, de Commissie en het Europese Parlement binnenkort opnieuw.

Doel van de oprichting van het EIT is te komen tot een Europees vlaggen-schip waarin hoger onderwijs, onderzoek en innovatie zijn verbonden en die het concurrentievermogen van de Europese kenniseconomie in mondiaal perspectief zal verhogen. Daarbij zal het EIT gaan functioneren als netwerk van bestaande excellente kennisinstellingen en bedrijven. Het EIT zal worden aangestuurd door een Raad van Bestuur met daarin topmensen uit het bedrijfsleven en de onderzoekswereld. Onder de Raad van Bestuur vallen in de periode tot 2013 twee à drie KIG's die elk een thema gaan behandelen. Dat kan bijvoorbeeld klimaatverandering en duurzame energie zijn. Hierover besluit uiteindelijk de Raad van Bestuur. De kennisinstellingen en bedrijven in een KIG stellen samen de doelstellingen vast. Naast de vele punten die Nederland tijdens de onderhandelingen heeft binnengehaald (Kamerstuk 21 501-30, Nr. 162), zijn de beperking van het aantal KIG's in de eerste fase en de *bottom-up* benadering bij het vaststellen van de thema's en de doelstellingen voor Nederland belangrijk.

De discussie tijdens de Raad spitste zich met name toe op de begroting. Het Duitse voorzitterschap riep in herinnering dat de Europese Raad van 21 en 22 juni jl. de Raad voor Concurrentievermogen heeft verzocht om overeenstemming te bereiken over de EIT Verordening met inbegrip van adequate financiering vóór eind 2007 (conform de begrotingsprocedures van de Gemeenschap).

Na een lange tafelronde constateerde het voorzitterschap dat een grote meerderheid van de lidstaten het budget van 308,7 miljoen euro kon ondersteunen, waarbij ten aanzien van de financiering van dit budget het eerder overeengekomen mandaat voor de trilog van de Raad met de Commissie en het Europees Parlement geldt. Dit mandaat betreft eerbiediging van de plafonds van de Financiële Perspectieven. Een aantal lidstaten beschouwde het budget als het minimaal noodzakelijke. Een aantal andere lidstaten vond het budget aan de hoge kant. Met het oog op de verdere onderhandelingen over de financiering onderstreepte een aantal lidstaten, waaronder Nederland, dat niet alleen de plafonds van de Financiële Perspectieven onaangetast moeten blijven, maar dat het EIT ook niet ten koste mag gaan van de bestaande EU-programma's (zoals KP7). De onderhandelingen met het Europees Parlement over de financiering zullen binnenkort worden voortgezet op basis van het eerder in het Begrotingscomité van de Raad vastgestelde onderhandelingsmandaat.

Een tweede discussiepunt tijdens de Raad was het talenregime van het EIT. Op voorstel van een aantal lidstaten wordt het talenregime van de EU van toepassing verklaard op *officiële* documenten en publicaties van het EIT. Bij het bepalen van het talenregime is een gebalanceerde benadering vereist. Aan de ene kant is een breed talenregime goed voor het aantrekken van kennisinstellingen en bedrijven vanuit verschillende lidstaten. Aan de andere kant moeten de kosten voor vertaling niet te zwaar drukken op het budget. De Raad van Bestuur zal op basis van het «gezonde verstand» van geval tot geval bepalen welke documenten en

publicaties als officieel worden beschouwd. Nederland drong er daarbij op aan dat wetenschappelijk publicaties niet onder het talenregime zouden moeten vallen en vond daarvoor breed gehoor.

Besluitvorming over de EIT Verordening vindt plaats op basis van co-decisie. In de EIT Verordening is het budget van 308,7 miljoen euro opgenomen, maar de wijze van financiering van dit budget valt buiten de Verordening. Strikt genomen is de wijze van financiering dus geen onderdeel van de co-decisie procedure. Het is echter duidelijk dat de financieringswijze wel meespeelt bij het nemen van het uiteindelijke besluit van de Raad en het EP over de EIT Verordening. Het Europees Parlement is op dit moment bezig met het formuleren van een standpunt over de EIT Verordening. De plenaire behandeling in het EP wordt voorzien voor september dit jaar. Het Europese Parlement zal ongetwijfeld rekening houden met de inmiddels door de Raad vastgestelde gemeenschappelijke aanpak.

Kennisoverdracht en IP handvest

Raadsconclusies

Het Duitse voorzitterschap heeft op basis van de Commissiemededeling van 4 april jl. getiteld «Verbeteren van de kennisoverdracht tussen onderzoeksinstituten en de industrie binnen Europa», een initiatief gelanceerd voor een handvest voor het beheer van intellectueel eigendom. Dit initiatief werd tijdens de informele Raad voor Concurrentievermogen van 26–28 april in Würzburg reeds goed ontvangen. De voorliggende raadsconclusies waarin de Commissie wordt uitgenodigd een dergelijk handvest, op basis van vrijwilligheid, verder uit te werken werden dan ook zonder discussie aanvaard. Besluitvorming vond plaats op basis van unanimititeit.

Synergie Structuurfondsen en Zevende Kaderprogramma

Raadsconclusies

Ook deze raadsconclusies werden zonder verdere discussie door de Raad aangenomen. Besluitvorming vond plaats op basis van unanimititeit. De raadsconclusies bevatten een aantal aanbevelingen om de synergie tussen de Structuurfondsen en het Zevende Kaderprogramma te verbeteren en roept de lidstaten op om de aanbevelingen op vrijwillige basis te implementeren op nationaal en regionaal niveau. Aanleiding voor het verbeteren van de synergie tussen beide instrumenten is het gelijkschakelen van de programmeringsperiodes en het hogere accent dat binnen de Structuurfondsen is gelegd op de bijdrage aan de Lissabondoelstelling. Het doel van de aanbevelingen is om beter gebruik te kunnen maken van de beschikbare middelen om te kunnen voldoen aan de Barcelonadoelstelling om in 2013 3% van het Europese BBP te besteden aan R&D. Een verbeterde synergie moet leiden tot een versterking van de concurrentiepositie van een bepaalde regio binnen Europa en stelt betrokken partijen in staat beter te participeren op Europees niveau. In aansluiting op het Nederlandse programma «Pieken in de Delta» moet elke regio haar eigen sterke punt accentueren. De aanbevelingen zijn nog algemeen van aard en gaan in op informatie en communicatie, strategievorming, ontwikkeling van een excellente kennisbasis, clustervorming, internationalisering en kennisvalorisatie. Nadere concretisering is nog geboden. De Raad verwelkomde daarnaast de intentie van de Commissie om een mededeling te presenteren over concurrerende Europese regio's door onderzoek en innovatie.

Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over een drietal deelonderwerpen van het groenboek over de Europese onderzoeksruimte, te weten het versterken van kennisinstellingen, het delen van kennis en internationale samenwerking. Het groenboek over de Europese onderzoeksruimte werd al eerder besproken tijdens de informele Raad voor Concurrentievermogen van 26–28 april jl. en de Raad voor Concurrentievermogen van 21 en 22 mei jl. Tijdens de komende Raden zal over een aantal andere deelonderwerpen van gedachte worden gewisseld.

In een korte inleiding benadrukte Commissaris Potoènik het belang van acties gericht op de verdere realisering van de Europese onderzoeksruimte. Hij verwees hierbij met name naar het belang van samenwerking tussen kennisinstellingen, snelle verspreiding van onderzoeksresultaten en het spreken met één stem in internationaal verband. De Commissie wil met het groenboek een tussenbalans opmaken over de voortgang van de Europese Onderzoeksruimte sinds 2000 en beoogt een middellange termijn visie (2020) te ontwikkelen voor de interne markt voor onderzoek in de EU. Om daartoe te komen zal de Commissie in 2008 met concrete voorstellen komen gericht op onder andere het vrij circuleren van kennis, onderzoekers en technologie; en effectieve coördinatie van nationale en regionale onderzoeksprogramma's.

Tijdens de discussie over het versterken van onderzoekinstellingen onderschreven de meeste lidstaten het belang van meer focus en massa. Afstemming van nationaal beleid zou kunnen plaatsvinden door middel van de toepassing van de zogenaamde «Open Methode van Coördinatie» en door middel van vrijwillige richtsnoeren. Enkele lidstaten wezen daarbij, net als Nederland, op het belang om op Europees niveau vooral voort te bouwen op bestaande en reeds aangekondigde initiatieven zoals de recent gelanceerde *European Research Council* en de voorgestelde *Joint Technology Initiatives*. Daarnaast vroegen enkele lidstaten aandacht voor de verbetering van de methodes om de impact van onderzoek te evalueren, zowel op nationaal als Europees niveau.

Ten aanzien van het delen van kennis ondersteunden enkele lidstaten de Nederlandse inzet om de resultaten van (Europees) onderzoek beter bij de bevolking onder de aandacht te brengen, met name daar waar het onderzoek bijdraagt aan de oplossing van bredere maatschappelijke vraagstukken. Ierland noemde het belang van kennisvouchers zoals die momenteel, naar Nederlands voorbeeld, in Ierland worden geïntroduceerd. Met betrekking tot internationale samenwerking wezen diverse lidstaten op het belang van het effectiever stroomlijnen van het optreden van Europa. Hierbij werd door een aantal lidstaten gepleit voor het opzetten van een structuur op Europees niveau om adequater invulling te kunnen geven aan de Europese internationale samenwerkingsstrategie.

Nederland onderstreepte in haar interventie het belang van meer focus en massa voor de versterking van het Europese onderzoekslandschap. Die versterking begint vooral bij de lidstaten zelf met het competitiever maken van de financiering van nationaal onderzoek. Daarnaast vroeg Nederland aandacht voor het belang van de invoering van de «*full cost accounting*» methode voor de modernisering van universiteiten, waardoor universiteiten in staat zijn ook indirecte kosten van onderzoek volledig in kaart en in rekening te brengen. Nederland pleitte voor ondersteuning hiervan door de Commissie, omdat een niet gelijktijdige invoering tot een verstoring kan leiden van het *level playing field*. Met betrekking tot het delen

van kennis benadrukte Nederland dat het debat over de toegankelijkheid van wetenschappelijke informatie dient te worden voortgezet. Nederland herinnerde aan het Gemeenschapsoctrooi als uiteindelijk te verwezenlijken doel wat betreft de bescherming van intellectueel eigendom in Europa.

Diversen

Informatie Commissie en voorzitterschap

De Commissie refereerde aan het recente verschijnen van de voorstellen voor de *Joint Technology Initiatives* op het gebied van luchtvaart (Clean Sky) en nano-elektronica (ENIAC). Zij benadrukte daarbij het belang van een snelle invoering van de *Joint Technology Initiatives*. Op het punt van de artikel 169 initiatieven «Eurostars» en «Assistent Ambient living» gaf de Commissie aan te verwachten nog deze zomer met voorstellen te komen.

Daarnaast informeerde het voorzitterschap de Raad over de stand van zaken met betrekking tot het verbod van kwik in meetinstrumenten. De verwachting is dat het Europees Parlement, na het instemmen van de ENVI-commissie van het EP, waarschijnlijk ook plenair zal kunnen instemmen met het gemeenschappelijke standpunt van de Raad.

Tenslotte gaf de Portugese Minister Gago een toelichting op de prioriteiten van haar aankomende voorzitterschap op het gebied van onderzoek. Het thema van het voorzitterschap is: «*Creating synergies of trust and cooperation*». Bij de invulling van dit thema zal de nadruk liggen op de rol die nationale programma's spelen op het gebied van wetenschappelijke ontwikkelingen (*bottom-up approach*). Europa moet volgens het Portugese voorzitterschap het raamwerk bieden om deze programma's samen te brengen en ondersteuning te bieden. Qua onderwerpen ligt de nadruk met name op (1) de modernisering van (onderzoeksgerichte) universiteiten, (2) de follow-up van de Commissiemededeling over het behoud, beheer en toegang tot wetenschappelijke informatie en (3) het vóór eind 2007 afronden van de voorstellen op het gebied van de *Joint Technology Initiatives*.